

Experții Deloitte: Criza a accelerat digitalizarea, dar incertitudinea și lipsa de transparență vor afecta în continuare mediul de afaceri; urmează informatizarea administrației fiscale și intensificarea controalelor în zone de risc

Criza generată de pandemia de COVID-19 în întreaga lume, inclusiv în România, a accelerat procese demarate de multă vreme, dar care progresau lent înainte de criza, cum ar fi automatizarea, digitalizarea sau implementarea muncii la distanță, însă incertitudinea fiscală și lipsa de transparență persistă și vor afecta în continuare mediul de afaceri, susțin experții fiscali și juridici din cadrul Deloitte România. În același timp, având în vedere scăderea veniturilor la buget și intenția autorităților de a nu majora taxe și impozite în perioada următoare, aceștia se așteaptă la o accentuare a digitalizării administrației fiscale, dar și, probabil, la intensificarea controalelor în zone cu risc fiscal ridicat.

Lipsa de transparență în legislație și întărirea controalelor în zone de risc

Dan Badin, Partener Impozitare Directă: „Incertitudinea cauzată de pandemia de COVID-19 este resimțită inclusiv în domeniul fiscalității și vine atât din nesiguranța companiilor cu privire la adoptarea unor măsuri fiscale solicitate de multă vreme de mediul de afaceri, cât și din surprizele legislative ce pot apărea înainte sau după alegerile parlamentare. Constatăm că procesul de legislație continuă în condiții de netransparență, iar numeroase decizii de impact pentru anumite domenii sunt luate fără consultare prealabilă. Exemple relevante în acest sens sunt modificarea legii energiei electrice și a gazelor naturale (prin legea nr. 155/2020) și noua lege privind vânzarea terenurilor agricole (nr. 175/2020), adoptate în această vară, care introduc impozite noi în procente greu de suportat, de 80% și 90% din valoarea adăugată generată de companii. Între timp, mediul de afaceri încă așteaptă modificarea legii offshore, care blochează dezvoltarea de proiecte în zona Marii Negre, sau adoptarea actului normativ care să permită consolidarea fiscală și alte măsuri care ar duce la creșterea atractivității României în fața investitorilor”.

Vlad Boeriu, Partener Coordonator Servicii Fiscale și Juridice: „Acest an și cel ce urmează vor fi extrem de complicați prin prisma echilibrului bugetar. Nivelul de colectare a veniturilor fiscale la bugetul de stat în primele opt luni ale acestui an se află sub cel din aceeași perioadă a anului trecut. La TVA, în mod special, scăderea este de aproape 15% în perioada menționată, față de aceeași perioadă a anului trecut. Printre factorii care au generat diminuarea încasărilor la buget se numără evoluția economică nefavorabilă cauzată de pandemia de COVID-19 și faptul că multe companii au optat pentru facilitatea acordată de stat de a amâna plata taxelor, fără dobânzi și penalități, până la data de 25 octombrie 2020. Este de așteptat, așadar, ca nivelul de colectare a veniturilor de la finalul lui 2020 să fie sub cel de anul trecut, în timp ce cheltuielile vor fi mult mai mari. Mai mult, decalajul de încasare la TVA rămâne cel mai mare din Uniunea Europeană, de aproximativ 33% în 2018, potrivit celui mai recent raport al Comisiei Europene. În aceste condiții, estimăm o întărire a controalelor fiscale în perioada următoare pe zona de TVA, în special în anumite arii în care autoritățile fiscale deja se dovedesc mai active decât în trecut”.

Ciprian Gavrilu, Partener Prețuri de Transfer: „Criza actuală a pus o presiune foarte mare și asupra sistemelor internaționale de fiscalitate, inclusiv asupra regulilor ce sunt aplicate în cadrul grupurilor multinaționale. Acestea din urmă, dar și autoritățile fiscale, ar trebui să reconsidere impactul crizei din acest an când vor analiza prețurile din cadrul aranjamentelor dintre companiile afiliate, pentru a asigura plata taxelor în diferite jurisdicții sau atribuirea pierderilor din grup astfel încât să reflecte realitatea economică. În acest context, provocări ale prețurilor de transfer apar în efectuarea analizelor de justificare a acestor prețuri, ale redevențelor pentru mărci și transfer de know-how și în atribuirea pierderilor înregistrate în acest an în cadrul grupului. Astfel de ajustări ale prețurilor vor influența taxele plătite în diferite țări, inclusiv în România, și vor genera dispute cu autoritățile fiscale. Pentru a limita apariția unor astfel de dispute, este necesar ca OECD sau chiar autoritățile din România să furnizeze

recomandari și să ghideze companiile cu privire la ajustarea prețurilor cu părțile afiliate, în funcție de impactul suferit din cauza crizei economice, și privind modul în care ar trebui atribuite profiturile sau pierderile în cadrul grupului. Dacă înainte de criza se discuta de transferul de profituri efectuat la nivel de preț de piață, acum, atenția autorităților și a companiilor se concentrează pe transferul de pierderi, conform riscurilor asumate în cadrul grupului”.

Digitalizarea aduce numeroase oportunități, dar și riscuri

Andrei Burz-Pînzaru, *Partener Reff & Asociații | Deloitte Legal*: „Pandemia a accelerat digitalizarea, transformând un proces pe care unii îl consideraseră până recent drept un deziderat de lux într-un imperativ imediat general valabil. În prezent, părțile implicate se concentrează pe fiabilitate, eficiența și pe experiența clientului/utilizatorului. Semnalează însă că este nevoie de mare atenție pentru a nu se pierde din vedere aspectele juridice asociate, care au două dimensiuni mari: una de conformitate (GDPR, protecția consumatorului, AML, KYC) și alta care ține de forța juridică a documentelor digitale, pentru că, să nu uităm, contractele sunt semnate inclusiv pentru a fi puse în executare. În acest sens, pe de o parte este nevoie de o accelerare a familiarizării instanțelor cu subiectul documentelor semnate digital pentru a ne asigura că vom avea cât de curând o jurisprudență consecventă în materie, iar în cazul agenților comerciali este necesară o atenție sporită și gândire în perspectiva potențial litigioasă, pentru a adăuga beneficiilor digitalizării și siguranța juridică”.

Raluca Bontaș, *Partener Global Employer Services, Deloitte România*: „Transformarea pe care pandemia de COVID-19 a generat-o în piața muncii era de neconceput la începutul acestui an, deopotrivă de către angajatori și angajați. Telemunca sau munca la distanță erau relativ puțin aplicate în practică, într-un număr limitat de domenii. Din martie, însă, s-a dovedit că aceste modalități de desfășurare a muncii se pot aplica pe scară largă și că abilitatea de a se adapta de facto la un nou mod de lucru a fost subapreciată. Însă conformarea cu cerințele legale asociate a pus, deseori, angajatorii în postura de «super-eroi», clădind peste noapte infrastructura necesară susținerii acestui nou mod de lucru - actualizarea contractelor de muncă și a politicilor interne pentru aplicarea corectă a telemuncii și a muncii de la domiciliu, accesarea șomajului tehnic sau implementarea programului de lucru cu timp redus pe modelul *kurzarbeit*, reacția rapidă în fața oricărei modificări legislative. Și toate acestea s-au realizat, deseori, tot la distanță, așa încât digitalizarea și adaptarea proceselor au reprezentat nu doar cel mai mare efort de transformare, dar și cea mai importantă platformă a schimbării pentru majoritatea organizațiilor. Facilitățile acordate de stat au fost foarte apreciate de angajatori, chiar dacă aplicarea acestora a fost, uneori, complicată din cauza procedurilor incerte. Este nevoie în continuare de clarificări pe anumite teme, dar și de menținerea sau regândirea acestora. Perioada dificilă nu s-a terminat și, în plus, este nevoie de soluții adaptate perioadei de redresare (spre exemplu, tratamentul fiscal al cheltuielilor suportate de angajator în beneficiul angajatului în regim de telemuncă pe termen lung, stimularea fiscală a anumitor sectoare sau categorii de salariați etc.)”.

Georgiana Singurel, *Partener Reff & Asociații | Deloitte Legal*: „Numeroase companii active în toate sectoarele economiei au analizat condițiile și impactul mutării afacerii în mediul online, schimbând, în multe situații, strategia anterioară. Acest demers, însă, implică și o serie de provocări juridice, precum asigurarea conformării în materia protecției datelor cu caracter personal, a protecției consumatorilor și a regulilor de concurență. Într-un mediu concurențial tot mai acerb, diferențierea între comercianți se poate face prin promovarea unei culturi a protecției datelor cu caracter personal. Majoritatea companiilor au avut în vedere diferite planuri pentru implementarea GDPR, în scopul alinierii la cerințele legale și pentru evitarea amenzilor aferente. Însă în viitor se vor diferenția jucătorii care vor crea o experiență unică și perfect adaptată nevoilor specifice ale utilizatorilor. În privința protecției consumatorilor, la nivel european a fost lansată o consultare publică privind noua agendă a consumatorului, ca urmare a mutării multor afaceri în online și pentru că se simte nevoia unei politici care să pună accentul pe sustenabilitate, utilizarea pe scară largă a tehnologiilor digitale și pe globalizarea fără precedent a piețelor de consum. Totodată, respectarea regulilor de concurență în mediul online reprezintă o preocupare relativ recentă, dar foarte importantă, atât a Comisiei Europene, cât și a Consiliului Concurenței, în contextul creșterii

vânzarilor în acest mediu și a unor eventuale restricții de concurență, fiind de așteptat activități intense de monitorizare și control din partea autorității de concurență”.

Alexandra Smedoiu, Partener Impozitare Directa: „Beneficiile digitalizării sunt evidente, însă, de câțiva ani, companiile din tehnologie au atras atenția autorităților fiscale europene. Recent, Comisia Europeană a anunțat o completare a directivei privind cooperarea administrativă în domeniul fiscal, DAC 7, care conține obligații de raportare fiscală pentru platformele digitale. Scopul DAC 7 este de a monitoriza operațiunile din sfera economiei digitale, care, în absența unor astfel de mecanisme, ar fi greu de identificat și de verificat de către autoritățile fiscale. Impactul directivei va fi semnificativ pentru entitățile care operează platformele digitale, pentru că obligațiile de raportare sunt complexe (identificarea naturii tranzacțiilor realizate, colectarea datelor furnizorilor activi pe platforma, validarea corectitudinii acestora, sortarea datelor, raportarea etc.). Proiectul nu prevede o sumă limită peste care o operațiune devine raportabilă, ceea ce înseamnă că obligațiile de raportare se vor aplica tuturor jucătorilor eligibili, aspect descurajant pentru start-up-urile din domeniu. Inițiativa reprezintă un pas înainte către taxarea economiei digitale. De altfel, taxa digitală este luată în calcul de autoritățile europene pentru finanțarea planului de redresare a economiei ca urmare a pandemiei de COVID-19, cu aplicare cel târziu de la 1 ianuarie 2023”.